

Referat: Karen Aarøe og Petra Daryai-Hansen

Workshop: "Pluralistiske tilgange til sprog og kulturer"

Petra Daryai-Hansen

Docent i fremmedsprogdidaktik, UCC, Afdeling for forskning, udvikling og internationalisering.

Lektor i fremmedsprogdidaktik, Københavns Universitet

Workshoppen "Pluralistiske tilgange til sprog og kulturer" tog udgangspunkt i tre spørgsmål:

- 1) Hvad er pluralistiske tilgange til sprog og kulturer?
- 2) Hvad er flersprogede kompetencer?
- 3) Hvordan kan elevernes flersprogede kompetencer styrkes?

Workshoppen introducerede tre centrale pluralistiske tilgange til sprog: den integrerede sprogdidaktik, interkomprehension mellem beslægtede sprog og sproglig opmærksomhed gennem en pluralistisk tilgang.

Vi har set på resultater fra tre større ECML-projekter:

- "A framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures" (FREPA), som Petra Daryai-Hansen har været en del af siden 2009
- "Plurilingualism and pluriculturalism in content based teaching" (Combat+), som kombinerer en CLIL-tilgang med en flersprogethedsdidaktik og interkulturel læring, samt
- "The Plurilingualism Project: Tertiary language learning – German after English", som bygger på en integreret sprogdidaktik.

I ECML-projekterne erstattes den 'monolinguale habitus', hvor etsprogethed er normen, og hvor sprogene repræsenteres som selvstændige enheder skarpt adskilt fra hinanden, af en holistisk forståelse af det enkelte individs mangesprogede kompetencer som dynamiske, integrerede og kontekstualiserede. Hvis vi i sprogundervisningen bygger på elevernes samlede sproglige ressourcer, giver vi eleven mulighed for, at viden overføres på tværs af sprog, og at synergieffekterne udnyttes. Dette illustrerede Petra Daryai-Hansen fx med en erfaring fra en rejse i Italien, hvor hun forsøgte at afkode italiensk vha. sine færdigheder inden for fransk.

ECML-projekterne er kendetegnet ved, at de giver underviserne konkrete redskaber til, hvordan der kan arbejdes med en flersprogethedsdidaktik i grundskolen og i de gymnasiale uddannelser.

Projekterne samler undervisningsaktiviteter, der inddrager en bred palet af sprog, bl.a. moderne og klassiske fremmedsprog, elevernes førstesprog samt sproglige varieteter. Gennem aktiviteterne udvikler elevernes deres metalingvistiske viden: Eleverne går fra en epilingvistisk, dvs. en intuitiv og funktionel viden om sprog, til en bevidst lingvistisk viden (det metasproglige niveau), tekstuel viden (det metatekstuelle niveau), diskursiv viden (det metadiskursive niveau), pragmatisk viden (det metapragmatiske niveau) samt en viden om at lære at lære sprog (det sproglæringsmæssige niveau) (jf. Moore, 2014). Derudover kan eleverne gennem aktiviteterne udvikle en sprogpolitisk og sprogsociologisk bevidsthed.

Afsluttende præsenterede Petra Daryai-Hansen DELA-NOBA-projektet, som hun koordinerer, der arbejder med flersprogethedsdidaktik i syv baltisk-nordiske lande (Danmark, Estland, Finland, Island, Letland, Litauen, Sverige).

Spørgsmål fra tilhørerne i workshoppen, der var undervisere i fremmedsprog i folkeskolen og gymnasiet, viste optagethed af, at flersprogethedsdidaktik og elevernes flersprogede kompetencer med fordel danner afsæt for udviklingen af elevernes sproglige opmærksomhed og deres viden om at lære at lære sprog.

Petra Daryai-Hansen lagde vægt på, at såvel interkulturelle som sproglige ressourcer tilegnes ved at trække på en blanding af Byrams savoirs: viden, holdninger, færdigheder og at lære at lære.

Med den pluralistiske tilgang vil vi ifølge Daryai-Hansen opnå, at eleverne får globale metasproglige kompetencer og bliver åbne for diversitet. Både sproglomsterne fra elever i 2.-3.klasse, der har malet de sprog, de har været i kontakt med, samt graden af viden om sprogene ind i kronbladene på en blomst, og farvede sprogselvbiografier i silhuetter fra elever i 6. klasse viser tydeligt elevernes bevidsthed om deres flersprogethed. Heri medtænker eleverne hele samlingen af deres sproglige og kulturelle færdigheder, såvel deres førstesprog som øvrige sprog og sprogvarieteter.